Wojna obronna 1939

https://1wrzesnia39.pl/39p/kalendarium-1/8869,1-wrzesnia-1939-piatek.html
27.04.2024, 00:00

Wydarzenia

• Atak Niemiec na Polskę i początek II wojny światowej. O godzinie 4.45 niemiecki pancernik szkolny „Schleswig-Holstein” rozpoczął ostrzał Westerplatte, Wojskowej Składnicy Tranzytowej na terenie Wolnego Miasta Gdańska, bronionej przez załogę (około 200 żołnierzy) pod dowództwem mjr. Henryka Sucharskiego i kpt. Franciszka Dąbrowskiego. Przez 7 dni bohatersko odpierała ona powtarzające się ataki niemieckie z morza, ziemi i powietrza, stając się symbolem

polskiego oporu.

• Rozporządzeniem prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego wprowadzony zostaje na terenie całej Polski stan wojenny. *„Obywatele Rzeczypospolitej! Nocy dzisiejszej odwieczny wróg nasz rozpoczął działania zaczepne wobec Państwa Polskiego, co stwierdzam wobec Boga i Historii. W tej chwili dziejowej zwracam się do wszystkich obywateli państwa w głębokim przeświadczeniu, że cały naród w obronie swojej wolności, niepodległości i honoru skupi się dookoła Wodza Naczelnego i sił zbrojnych oraz da godną odpowiedź napastnikowi, jak to się już nieraz działo w historii stosunków polsko-niemieckich. Cały naród polski, błogosławiony przez Boga, w walce o swoją świętą i słuszną sprawę, zjednoczony z armią, pójdzie ramię przy ramieniu do boju i pełnego zwycięstwa”* (Odezwa Prezydenta RP Ignacego Mościckiego z 1 września 1939 r.).

• Odezwa naczelnego dowódcy wojsk niemieckich gen. Waltera von Brauchitscha do Polaków na zajmowanych przez Wehrmacht terenach, zawierająca nakaz bezwarunkowego stosowania się do zarządzeń niemieckiej administracji wojskowej i obietnicę stosowania się do postanowień prawa międzynarodowego.

• Obrona Poczty Polskiej w Gdańsku (dowodzi nią Konrad Guderski). Polacy poddają się po południu, kiedy budynek poczty zostaje podpalony. W miesiąc później zostają rozstrzelani przez Niemców.

• Operacja „Tannenberg”. Rozpoczyna się zorganizowany i zaplanowany niemiecki mord na ludności cywilnej, w tym zwłaszcza na polskich elitach na ziemiach zachodnich Rzeczypospolitej, dokonywany przez Selbstschutz (oddziały dywersyjne rekrutujące się z niemieckiej ludności zamieszkałej w Polsce) i oddziały policji bezpieczeństwa (tzw. Einsatzgruppen).

• Pierwsze alianckie zwycięstwa powietrzne w II wojnie światowej, odniesione przez Stanisława Skalskiego i Władysława Gnysia, późniejszych asów polskiego lotnictwa. Luftwaffe przeprowadziło tego

dnia naloty terrorystyczne na szereg polskich miast.

• Zbrodnia wieluńska. Jedną z pierwszą zaatakowanych miejscowości jest Wieluń, zbombardowany przez Luftwaffe – liczbę ofiar szacuje się na około 1200 cywilów.
„Rano 1 września 1939 r. obudził mnie huk samolotów. W chwilę potem usłyszałem przeraźliwy świst i wybuch bomby na terenie ogrodu szpitalnego. Była to pierwsza bomba, która w ogóle padła na Wieluń. Po wybuchu bomby część budynku, w którym ja mieszkałem, a mieszkałem na terenie szpitala w budynku gospodarczym, zaczęła się walić. [...] Przed budynkiem zastałem kilka płaczących sióstr szpitalnych. Kazałem im biec do ogrodu i kłaść się na ziemię, sam zaś chciałem się udać do szpitala. Zobaczyłem jednak nawracające samoloty i również pobiegłem do sióstr do ogrodu i położyłem się na ziemi. Słyszałem w tym czasie krzyki i jęki z zawalonego budynku gospodarczego, gdzie zostały przywalone gruzem pracownice kuchni, które od wczesnych godzin rannych przygotowywały śniadanie. Nawracające samoloty powtórnie zrzuciły bomby na szpital. [...] Gdy minął pierwszy nalot [...] udałem się do płonącego szpitala. Na schodach przed wejściem leżał zabity człowiek. Nie był to jednak chory, lecz ktoś, kto przybiegł tu z miasta. Na chodniku przed szpitalem również leżeli zabici. [...] W zawalonym szpitalu jakakolwiek pomoc z naszej strony była bezskuteczna. Drugi budynek szpitalny, gdzie było położnictwo, miał całkowicie zerwany od podmuchu eksplodującej bomby dach” (zeznania świadka Zygmunta Patryna, 1974 r., archiwum IPN).

• Bitwa pod Mokrą (na północny zachód od Częstochowy) – Wołyńska Brygada Kawalerii z Grupy Operacyjnej „Piotrków” (Armia „Łódź”), dowodzona przez płk. Juliana Filipowicza, zwycięsko odpiera czołowe ataki niemieckiej 4. Dywizji Pancernej, która traci około 100 wozów bojowych, zniszczonych i uszkodzonych. Jeden z pogromców niemieckich czołgów, kapral Leonard Żłób, jako pierwszy żołnierz polski tej wojny zostaje przedstawiony do odznaczenia orderem wojennym „Virtuti Militari”.

• Bój pod Krojantami. Dwa szwadrony 18. Pułku Ułanów Pomorskich brawurowym manewrem kawaleryjskim hamują marsz XIX Korpusu Pancernego gen. Heinza Guderiana w kierunku strategicznego węzła kolejowego w Chojnicach; w boju ginie dowódca pułku płk Kazimierz Mastalerz. Rodzi się legenda o ataku z szablami na czołgi, wykorzystywana w propagandzie niemieckiej, a po wojnie także w debatach historyczno-politycznych epoki PRL.

• Początek długotrwałej zaciętej obrony polskiego wybrzeża w rejonie Gdyni i Oksywia. Dowództwem Lądowej Obrony Wybrzeża kieruje płk Stanisław Dąbek. Siłami Marynarki Wojennej dowodzi kontradm. Józef Unrug.
„[1 września 1939 r.] o godzinie 13.30 przeżyliśmy najgroźniejszy i dla nas zabójczy nalot samolotów wroga [...]. Zobaczyłem odrywająca się bombę. Wydawało się, że leci wprost na mnie. [...] gruchnęła w molo, mniej więcej między pierwszym a drugim działem [...] przez zerwane poszycie wdarła się woda i okręt zrywając cumy, poszedł na dno, jak siekiera [...]. Patrzę na por. [Jacentego] Dehnela, bojowego oficera. Strzela bez przerwy z Vickersa, zdaje on sobie doskonale sprawę, że okręt idzie na dno, mimo to brodząc po kolana w wodzie strzela dalej” (relacje o bombardowaniu portu Oksywie i ostatniej walce torpedowca ORP „Mazur”, za J. Pertek, *Mała flota wielka duchem,* Poznań 1989, s. 13–17).

• W ogólnopolskim dzienniku „Nasz Przegląd” ukazuje się oświadczenie: „Organizacja Syjonistyczna i naród żydowski stoją po stronie polskiej, gotowe do walki o swą godność i niepodległość. To oświadczenie winno być drogowskazem dla światowego żydostwa. Miejsce Żydów całego świata jest po stronie polskiej”.

• Na posiedzeniu brytyjskiej Izby Gmin premier Neville Chamberlain zapowiada walkę aż do zniszczenia Niemiec. W podobnym duchu wypowiadają się przedstawiciele liberałów i laburzystów. Rządy brytyjski i francuski zarządzają mobilizację powszechną w swoich krajach.

Zdjęcia

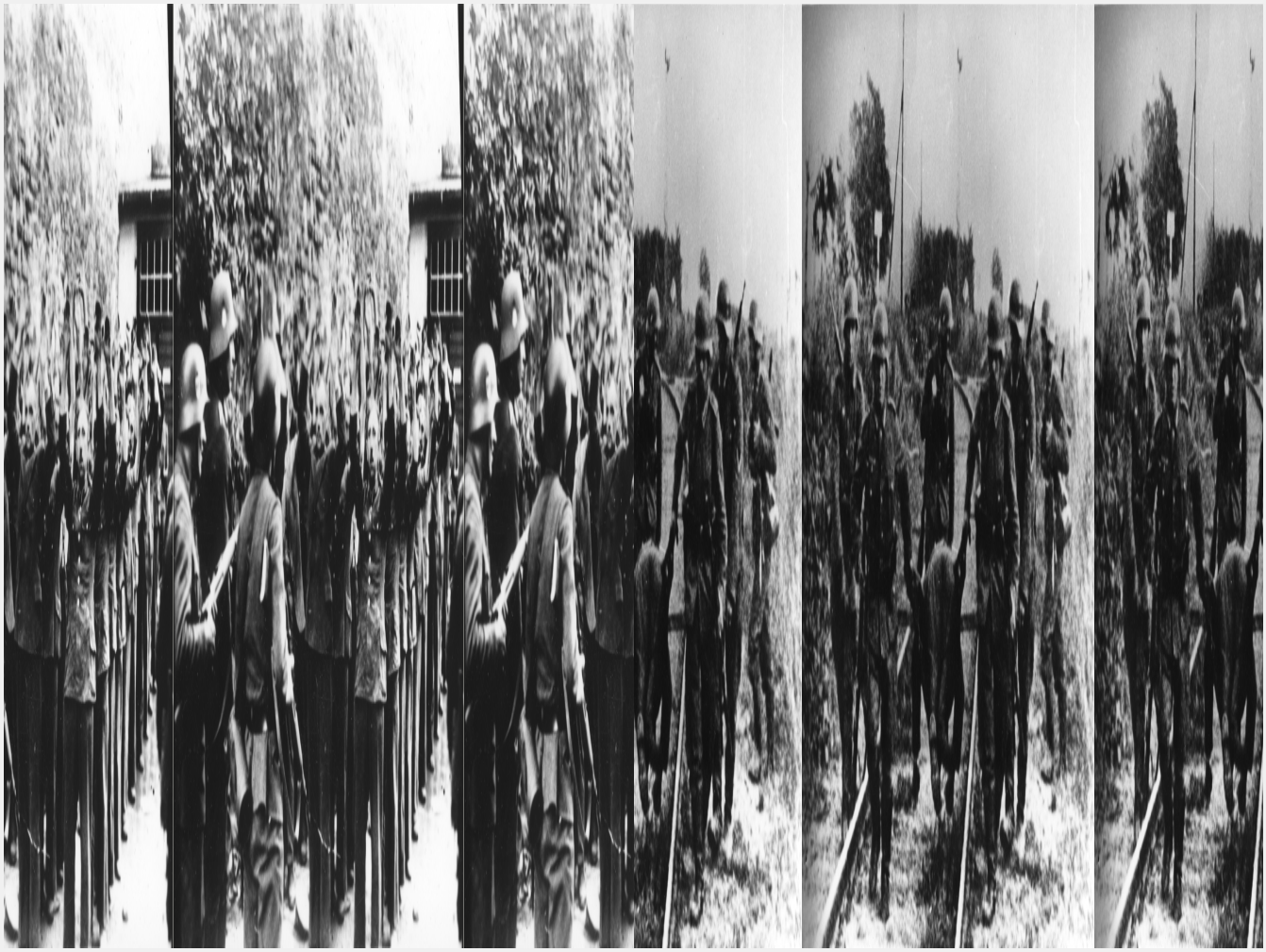

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

—o)o—

Obrona Praw Przyjaciół Rzeczypospolitej.

OBYWATELE RZECZYPOSPOLITEJ!

Nowy żydokracja dobiegamy wtój ataku stopniowej działania naszego wobec Państwa Polskiego, co trzymamiem wobec Boga i bliźnich.

W tej chwili dziejowej zwracam się do wszystkich obywateli Państwa w głębokim przeświadczeniu, iż cały Naród w obrona swojej Wolności, Narodowości i Honoru stoją się dzisiaj Wrogom Narodowego i Sił Związych, oraz za głębią odpowiedzi zapewniłowi, jak to się już nieraz działo w historii ojczystów polskiego-niemieckiego.

Cały Naród Polski, publicznoliczbiczy przez Boga, w wobec o swoją wolną i chorną sprawę, zjednoczmy z Armią, gdyśmy znaną przy zmiennicie boją i pokoju zwycięstwa.

Warszawa, dnia 1 września 1939 r.

(—) IGNACY MOŚCICKI,
Prezydent Rzeczypospolitej.

—o)o—

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

—o)o—

Obrona Praw Przyjaciół Rzeczypospolitej.

OBYWATELE RZECZYPOSPOLITEJ!

Nowy żydokracja dobiegamy wtój ataku stopniowej działania naszego wobec Państwa Polskiego, co trzymamiem wobec Boga i bliźnich.

W tej chwili dziejowej zwracam się do wszystkich obywateli Państwa w głębokim przeświadczeniu, iż cały Naród w obrona swojej Wolności, Narodowości i Honoru stoją się dzisiaj Wrogom Narodowego i Sił Związych, oraz za głębią odpowiedzi zapewniłowi, jak to się już nieraz działo w historii ojczystów polskiego-niemieckiego.

Cały Naród Polski, publicznoliczbiczy przez Boga, w wobec o swoją wolną i chorną sprawę, zjednoczmy z Armią, gdyśmy znaną przy zmiennicie boją i pokoju zwycięstwa.

Warszawa, dnia 1 września 1939 r.

(—) IGNACY MOŚCICKI,
Prezydent Rzeczypospolitej.

—o)o—

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

—o)o—

Obrona Praw Przyjaciół Rzeczypospolitej.

OBYWATELE RZECZYPOSPOLITEJ!

Nowy żydokracja dobiegamy wtój ataku stopniowej działania naszego wobec Państwa Polskiego, co trzymamiem wobec Boga i bliźnich.

W tej chwili dziejowej zwracam się do wszystkich obywateli Państwa w głębokim przeświadczeniu, iż cały Naród w obrona swojej Wolności, Narodowości i Honoru stoją się dzisiaj Wrogom Narodowego i Sił Związych, oraz za głębią odpowiedzi zapewniłowi, jak to się już nieraz działo w historii ojczystów polskiego-niemieckiego.

Cały Naród Polski, publicznoliczbiczy przez Boga, w wobec o swoją wolną i chorną sprawę, zjednoczmy z Armią, gdyśmy znaną przy zmiennicie boją i pokoju zwycięstwa.

Warszawa, dnia 1 września 1939 r.

(—) IGNACY MOŚCICKI,
Prezydent Rzeczypospolitej.

—o)o—

Warszawa, piątek 1 września 1939 r. W. Nr. 243 Rok V

GONIEC WARSZAWSKI

10 GR. 10 GR.

Bandycki najazd armii niemieckiej

bez wypowiedzenia wojny

na ziemie Rzeczypospolitej Polskiej

Orędzie Prezydenta Rzeczypospolitej

Obywatele Rzeczypospolitej!

Nocy dzisiejszej odwieczny wróg nasz rozpoczął działania zaczepne wobec Państwa Polskiego, co stwierdzam wobec Boga i historii.

W tej chwili dziejowej zwracam się do wszystkich obywateli Państwa w głębokim przeświadczeniu, że cały Naród w obronie swojej Wolności, Niepodległości i Honoru skupi się dokoła Wodza Naczelnego i Sił Zbrojnych, oraz da godną odpowiedź napastnikowi, jak to się już nieraz działo w historii stosunków polsko-niemieckich.

Cały Naród Polski, pobłogosławiony przez Boga, w walce o swoją świętą i słuszną sprawę, zjednoczony z Armią pójdzie ramię przy ramieniu do boju i pełnego zwycięstwa.

Warszawa, dnia 1 września 1939 r.

(—) IGNACY MOŚCICKI
Prezydent Rzeczypospolitej

Pierwszy komunikat

WARSZAWA, 1.9 (PAT). O świcie dnia 1 września 1939 r. siły zbrojne Rzeszy Niemieckiej rozpoczęły działania wojenne na przeciw Polsce.

Następnie przekroczenie granicy polskiej w szeregu miejsc wobec zerwania ze strony Prus Wschodnich, lub i Rzeszy Niemieckiej.

Wtedy niemieckie zastrzeliwały garnizon polski na Westerplatte, który odparł atak.

Niemieckie lotnictwo dokonało szeregu nalotów na Kraków, miasta śląskie, Częstochowę, Toruń, Pułk i Gródek, przy czym przerwano szereg bombardowań.

Podstępna napaść nastąpiła w kilka godzin potem, gdy ambasador polski w Berlinie zawiadomił rząd Rzeszy o tym, że stanowisko Rządu Polskiego do wysłanego rządu brytyjskiego, mającego na celu uzyskanie pokoju.

Rozgrzyfiadza w swej bru- talności forma ataki spotka się ze zdecydowaną wolą całego narodu polskiego, który będzie bronił swej wolności, praw i honoru aż do końca.

Prezydent Rzeczypospolitej Ignacy Mościcki.

Kazimierz Wierzyński

ŚWIĘTY BOŻE

Święty Boże,
Święty Boże,
Święty w Nieśmiertelny!
Błogosław naszej broni,
Gdy ją przyłożymy
Pochyl do skroni,
Niech trafia najpewniej.

Święty Boże,
Wszechmocny a Tajemny,
Który jesteś w niebie!
Niech żaden nasz pocisk
I żaden wystrzał
Nie padnie marnym
W obraźnej potrzebie.

Święty Boże!
O sprawiedliwą bijemy się rzecz:
O naszą wolną wolę,
O naszą ziemię i morze
O matki krzyż na czole —
Pobłogosław nasz miecz.

O Polskie kości na Wawelu,
O umarłych niezliczebie,
Na których znak Twój dobrze!
O łzie przeszłe i przyszłe,
O Twoje góry, o Wisłę,
O nasze sady i dziewi,
O doły dolinę i Mlaką,
O prawe ludzkie i boskie,
O wszystko.

Święty Boże,
Święty Boże,
Święty w Nieśmiertelny!
Błogosław odważnym i dzielnym
Błogosław naszej wojnie,
Błogosław naszym wojskom
I naszemu hasłu!
Ufnym naszo wołanie,
Który jesteś z nami,
Wszechmogący Panie,
Daj nam zwycięstwo.

Utworzenie Gdańskiej Brygady Obrony Narodowej

WARSZAWA, 1.9 (PAT). Na skutek terroru stosowanego przez władze gdańskie do Polaków mieszkających na obszarze Wolnego Miasta Gdańska, tworzyć Polacy przedostali się na teren Polski, by wstąpić w szeregi tych do Pomorza wchodzących Gdańska.

Z Gdyni wyruszyła została przez władzą armii, ochotników polskich z Gdańska dopiero do władz polskich z prośbą o utworzenie formacji gdańskiej, do której zakomunikowała opinia, się.

W związku z tym zostaniemy utworzyć przy Pomorskiej obrony narodowej „Gdańską Brygadę Obrony Narodowej".

W związku Gdańsk, Toruń, Tczew i Kościerzyna przeszły kontrolę Achaiżów z Gdańska przez przewodników komunistów przyczyniło wyjaśnienia.

Do tych komunistów wiesz spis- Harcerza Polski E. Świętn-Rydz.

Generałów Wiśle.

Podziel się:

Drukuj:

Drukuj tą stronę

Generuj PDF z tej strony